

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 5 december 2022
(OR. en)

15653/22

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0398(COD)**

**JAI 1624
COPEN 431
DROIPEN 163
ENFOPOL 621
CODEC 1932**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	2 december 2022
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2022) 684 final
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 684 final.

Bilaga: COM(2022) 684 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.12.2022
COM(2022) 684 final

2022/0398 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av
unionens restriktiva åtgärder**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Restriktiva åtgärder är ett viktigt verktyg för att främja målen med den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), i enlighet med artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Målen innebär att skydda EU:s värden, upprätthålla internationell fred och säkerhet samt konsolidera och stödja demokrati, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna.

För att bevara dessa värden kan EU införa restriktiva åtgärder mot länder, enheter, juridiska eller fysiska personer utanför EU. Dessa åtgärder omfattar riktade enskilda åtgärder, dvs. riktade ekonomiska sanktioner (frysning av tillgångar) och inrese restriktioner (reseförbud), samt sektorsvisa åtgärder, dvs. vapenembargon eller ekonomiska och finansiella åtgärder (t.ex. import- och exportrestriktioner, restriktioner för tillhandahållandet av vissa tjänster, såsom banktjänster)¹

För närvarande har EU över 40 uppsättningar restriktiva åtgärder. Vissa av dessa syftar till att genomföra restriktiva åtgärder som antagits av Förenta nationerna. Andra antas självständigt av EU. Utöver åtgärder som behandlar landsspecifika situationer har EU även antagit allmänna åtgärder som är inriktade på spridningen och användningen av kemiska vapen, cyberattacker, kränkningar av mänskliga rättigheter och terrorism². Restriktiva åtgärder är bindande för medlemsstaterna och för alla personer eller enheter som omfattas av medlemsstaternas jurisdiktion (EU-aktörer)³.

(1) Inkonsekvent tillämpning av unionens restriktiva åtgärder.

Allt eftersom antagandet av unionens restriktiva åtgärder har intensifierats under de senaste årtiondena⁴ har systemen för att kringgå följt samma utveckling. Kommissionen har tidigare pekat på inkonsekvent tillämpning av restriktiva åtgärder och det faktum att detta undergräver åtgärdernas effektivitet och EU:s förmåga att tala med en röst⁵

¹ Rådet antar restriktiva åtgärder. Rådet antar först ett Gusp-beslut enligt artikel 29 i EU-fördraget. De åtgärder som anges i rådets beslut genomförs antingen på EU-nivå eller på nationell nivå. Hittills har praxis inneburit att åtgärder såsom vapenembargon och restriktioner för inresa genomförs direkt av medlemsstaterna, som är juridiskt skyldiga att agera i enlighet med rådets Gusp-beslut. Andra åtgärder innebär att helt eller delvis avbryta eller inskränka de ekonomiska förbindelserna med ett tredjeland och individuella åtgärder för att frysa penningmedel och ekonomiska resurser och förbjuda att penningmedel och ekonomiska resurser görs tillgängliga. Dessa åtgärder genomförs genom en förordning som antas av rådet med kvalificerad majoritet på gemensamt förslag av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionen i enlighet med artikel 215 i EUF-fördraget. Bestämmelser om åtgärder mot kringgående förekommer i båda av dessa typer av rättsakt.

² En översikt finns i EU:s sanktionskarta på <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>.

³ Inom unionens jurisdiktion (territorium), dvs. a) inom unionens territorium, inbegripet dess lufttrum, b) ombord på alla luftfartyg och fartyg som omfattas av en medlemsstats jurisdiktion, c) varje person inom eller utanför unionens territorium som är medborgare i en medlemsstat, d) varje juridisk person, enhet eller organ, inom eller utom unionens territorium, som har bildats eller stiftats enligt en medlemsstats rätt, e) varje juridisk person, enhet eller organ med avseende på all verksamhet som helt eller delvis bedrivs inom unionen (se t.ex. artikel 17 i rådets förordning (EU) nr 269/2014 av den 17 mars 2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende (EUT L 078 17.3.2014, s. 6).

⁴ Se EU:s sanktionskarta, fotnot 2 ovan

⁵ Meddelande från kommissionen: Det europeiska ekonomiska och finansiella systemet: främja öppenhet, styrka och motståndskraft, COM (2021) 32 final, 19.1.2021, avsnitt 5 (Stärka genomförandet och verkställandet av EU-sanktioner), s. 16, som finns på <https://eur-lex.europa.eu/legal->

Att tala med en röst har blivit särskilt angeläget i den nuvarande situationen med Rysslands militära aggression mot Ukraina. EU har infört en rad restriktiva åtgärder mot ryska och vitryska personer och enheter, varav vissa går tillbaka till 2014. I detta sammanhang och för att förbättra samordningen på EU-nivå vid verkställandet av dessa restriktiva åtgärder inrättade kommissionen en arbetsgrupp för frysning och beslag (arbetsgruppen "Freeze and Seize"). Denna arbetsgrupp säkerställer samordning mellan medlemsstaterna och EU-organ som Europol och Eurojust. Den har regelbundet diskuterat behovet av en gemensam straffrättslig strategi för att ställa fysiska och juridiska personer som är inblandade i överträdelser av unionens restriktiva åtgärder till svars.

Genomförandet och verkställandet av unionens restriktiva åtgärder är i första hand medlemsstaternas ansvar. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna måste bedöma om det har skett en överträdelse av de relevanta rådsbeslut och rådsförfordningar som antagits i enlighet med artikel 29 i EU-fördraget respektive artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt EUF-fördraget och vidta lämpliga åtgärder. I detta avseende innehåller EU-förordningar systematiskt en bestämmelse som ålägger medlemsstaterna att anta nationella regler om effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder för överträdelser av dessa unionsrättsakter⁶.

Förutom begränsningarna omfattar dessa beslut och förordningar i allmänhet

- en klausul mot kringgående, som förbjuder medvetet och avsiktligt deltagande i verksamhet som syftar till att kringgå de restriktiva åtgärderna i fråga⁷, och
- andra skyldigheter, i synnerhet att rapportera om åtgärder som vidtagits för att genomföra de restriktiva åtgärderna (t.ex. rapportering till myndigheter om den mängd tillgångar som har frysts).

Även om artikel 29 i EU-fördraget och artikel 215 i EUF-fördraget utgör en rättslig grund för rådet att anta nödvändiga åtgärder vid antagande av restriktiva unionsåtgärder, innehåller den rättsliga grunden för antagande av restriktiva åtgärder inte någon tillnärmning av straffrättsliga definitioner eller typer och nivåer av straffrättsliga påföljder⁸.

(2) Skillnader mellan medlemsstaternas straffrättsliga definitioner och påföljder

På grund av avsaknaden av harmonisering på EU-nivå skiljer sig de nationella systemen kraftigt åt när det gäller kriminalisering av överträdelser av EU-lagstiftning om unionens restriktiva åtgärder. I 12 medlemsstater kan överträdelser av unionens restriktiva åtgärder endast utgöra ett brott. I 13 medlemsstater kan överträdelser av dessa restriktiva åtgärder

[content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0032&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0032&from=EN); I samma meddelande noterar kommissionen att genomförandet av unionens restriktiva åtgärder inte är så enhetligt i EU som det borde vara. Detta skapar snedvridningar på den inre marknaden eftersom EU-företag, inklusive EU-dotterbolag till utländska företag, kan kringgå förbud. Det skapar också osäkerhet bland aktörerna. Som nämnts undergräver inkonsekvent tillämpning effektiviteten av restriktiva åtgärder och EU:s förmåga att agera samstämmigt. Bland annat efterlyser strategin ytterligare samordning mellan kommissionen och medlemsstaterna för att säkerställa att de nationella påföljderna för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder är effektiva, proportionerliga och avskräckande.

⁶ Se till exempel artikel 8 i rådets förordning (EU) nr 833/2014 av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina, konsoliderad text tillgänglig på [EUR-Lex - 02014R0833-20220413 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eur-lex-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0833-20220413-SV-EUR-Lex(europa.eu)).

⁷ Det bör noteras att klausulen även är tillämplig om de restriktiva åtgärderna inte har överträtts – det är tillräckligt att delta i planer med det syftet.

⁸ Tillnärmningen av straffrättsliga rekvisit och påföljder kan inte ske på grundval av den icke-lagstiftande rättsliga grunden artikel 29 i EU-fördraget, artikel 215 i EUF-fördraget.

utgöra en förseelse eller ett brott⁹. Medlemsstaterna har olika kriterier för att avgöra vilken av dessa kategorier beteendet ska hänföras till, men de är vanligtvis kopplade till hur allvarligt beteendet anses vara, vilket bedöms antingen kvalitativt (uppsåt, grov oaktsamhet) eller kvantitativt (åsamkad skada)¹⁰. I två medlemsstater kan det särskilda brottet att överträda unionens restriktiva åtgärder endast leda till administrativa påföljder¹¹.

Påföljdssystemen skiljer sig likaså kraftigt åt mellan medlemsstaterna. I 14 medlemsstater är den längsta fängelseiden mellan två och fem år. I åtta medlemsstater är maximistraff på mellan åtta och tolv år möjliga¹². Det maximala bötesbelopp som kan åläggas för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder – antingen som ett brott eller en förseelse – varierar stort bland medlemsstaterna (från 1 200 euro till 5 000 000 euro).¹³

14 medlemsstater har fastställt straffrättsligt ansvar för juridiska personer när det gäller överträdelser av unionens restriktiva åtgärder¹⁴. Vidare har 12 medlemsstater fastställt administrativa sanktioner, i synnerhet böter, som kan åläggas juridiska personer om de anställda eller ledningen överträder restriktiva åtgärder. De högsta bötesbeloppen för juridiska personer uppgår till mellan 133 000 euro och 37,5 miljoner euro¹⁵.

(3) Avsaknad av brottsutredningar och lagföring

I praktiken är det mycket få av de enskilda eller juridiska personer som ligger bakom en överträdelse av unionens restriktiva åtgärder som faktiskt ställs till ansvar¹⁶. I rapporten från nätverket mot folkmord noteras dock också att ”en positiv trend nyligen har observerats i fråga om antalet efterlevnadsåtgärder som inletts och ökningen av påföljder som utdömts av vissa nationella myndigheter”¹⁷.

Trots de positiva tendenserna i vissa medlemsstater verkar det bara finnas ett fåtal där det pågår rättsliga förfaranden i samband med överträdelser av unionens restriktiva åtgärder¹⁸.

⁹ Nätverket mot folkmord, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021, bilaga, finns på https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/genocide_network_report_on_prosecution_of_sanctions_restrictive_measures_violations_23_11_2021.pdf Inför en presentation i rådets arbetsgrupp för straffrättsligt samarbete offentliggjordes även rapporten i rådets dokument 7274/22 av den 16 mars 2022.

¹⁰ Nätverket mot folkmord, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021, avsnitt 5.1., s. 22.

¹¹ Ibid.

¹² Ibid., avsnitt 5.2., s.22.

¹³ Ibid., avsnitt 5.3., s.22.

¹⁴ Ibid., på grundval av rapporten från nätverket mot folkmord och ytterligare undersökningar som gjorts av kommissionen.

¹⁵ Se ovan.

¹⁶ Nätverket mot folkmord, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021, s. 4. En översikt över relevant lagstiftning från medlemsstaterna och observatörsstater i nätverket finns i bilagan till expertrapporten, se https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/genocide_network_report_on_prosecution_of_sanctions_restrictive_measures_violations_23_11_2021.pdf. Inför en presentation i rådets arbetsgrupp för straffrättsligt samarbete offentliggjordes även rapporten i rådets dokument 7274 av den 16 mars 2022.

¹⁷ Nätverket mot folkmord, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021, s. 13.

¹⁸ För ett urval av fall, se Nätverket mot folkmord, *Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021, s. 14.

Detta kan vara ett tecken på att det i många medlemsstater inte ges tillräcklig prioritet åt att utreda och lagföra sådana överträdelser. I detta avseende bör det noteras att Europol och Eurojust har utvecklat ett antal verksamheter för att ytterligare stödja polisiära och rättsliga myndigheter som utreder och lagför överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. De har dubbelkontrollerat förteckningen över personer och företag mot sina databaser. Europol har också inlett operation Oscar¹⁹ för att stödja medlemsstaternas finansiella utredningar av brottsligt förvärvade tillgångar som ägs av personer och juridiska personer som omfattas av unionens restriktiva åtgärder. Samtidigt bygger brottsutredningar och lagföring ofta på att överträdelser av unionens restriktiva åtgärder upptäcks av administrativa myndigheter, som i sin tur hänskjuter ärendena till brottsbekämpande myndigheter. Att ärenden faktiskt hänskjuts i såpass liten utsträckning tyder på att det saknas ett effektivt operativt samarbete inom de nationella verkställighetskedjorna.

(4) Negativa konsekvenser av status quo

I en situation där brottsbekämpande och rättsliga myndigheter saknar lämpliga och effektiva verktyg och resurser för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, är listade individer och juridiska personer vars tillgångar är frysta fortsatt kapabla att komma åt sina tillgångar och utnyttja de stödsystem som omfattas av unionens restriktiva åtgärder, vilket motverkar målen för dessa restriktiva åtgärder.

Dessutom har medlemsstaterna mycket olika definitioner av, och skiftande påföljder för, överträdelser av unionens restriktiva åtgärder enligt sina respektive förvaltningsrättsliga och/eller straffrättsliga regelverk. Detta tyder på att samma överträdelse kan bestraffas med olika påföljder och omfattas av olika verkställighetsnivåer. Detta försvagar genomförandet av unionens restriktiva åtgärder och undergräver trovärdigheten för EU:s mål.

Slutligen kan i vissa fall intäkterna från verksamhet som bedrivs i strid med unionens restriktiva åtgärder också göra det möjligt för de enheter och personer som omfattas av dessa restriktiva åtgärder att fortsätta att ägna sig åt det beteende som gjort dem till föremål för restriktiva åtgärder.

(5) Förslagets mål

Mot denna bakgrund har rådet, efter ett förslag från Europeiska kommissionen som lades fram den 25 maj 2022²⁰, beslutat att fastställa att överträdelser av unionens restriktiva åtgärder är ett brottsområde som uppfyller kriterierna i artikel 83.1 i EUF-fördraget. Detta har gjort det möjligt för kommissionen att anta detta förslag till direktiv inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Syftet är att uppnå en tillnärmning av fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Målen för detta förslag är att

- (a) tillnärma definitionerna av brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder,

¹⁹ Europol, EU-omfattande operation inriktad på tillgångar som härrör från brott i samband med Rysslands invasion av Ukraina, se: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/eu-wide-operation-targeting-criminal-assets-in-relation-to-russian-invasion-of-ukraine>.

²⁰ Europeiska kommissionen, Förslag till rådet beslut om att lägga överträdelse av unionens restriktiva åtgärder till de brottsområden som fastställs i artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, COM(2022) 247, 25.5.2022.

- (b) säkerställa effektiva, avskräckande och proportionella påföljdstyper och påföljdsnivåer för brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder,
- (c) främja gränsöverskridande utredningar och åtal, och
- (d) förbättra de nationella brottsbekämpningskedjornas operativa effektivitet för att främja utredningar, åtal och utdömande av påföljder.

• **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

I artikel 2 i EU-fördraget fastställs EU:s gemensamma värden, nämligen människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna. Ett effektivt genomförande av restriktiva åtgärder, bland annat genom straffrättsliga åtgärder för att motverka överträdelse av restriktiva åtgärder, stöder upprätthållandet av sådana gemensamma värden inom och utanför EU.

EU utgör dessutom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med respekt för de grundläggande rättigheterna och de olika rättssystemen och rättsliga traditionerna i medlemsstaterna. Den strävar efter att säkerställa en hög säkerhetsnivå genom åtgärder som omfattar att förebygga och bekämpa brottslighet, rasism och främlingsfientlighet. Enligt artikel 83 i EUF-fördraget får Europaparlamentet och rådet fastställa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och straffrättsliga påföljder inom områden med särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag till följd av brottens karaktär eller effekter eller av ett särskilt behov av att bekämpa dem på gemensamma grunder.

Tillnärmningen av brottsrekvisit och straffrättsliga påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder fungerar som komplement till kommissionens förslag till direktiv om återvinning och förverkande av tillgångar, och bidra till att genomföra strategin för säkerhetsunionen²¹ och EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet²². Förslaget till direktiv om återvinning och förverkande av tillgångar syftar till att stärka de nationella myndigheternas kapacitet att spåra, identifiera, frysa och förvalta egendom som utgör vinning av eller hjälpmedel vid brott. Dessutom föreskrivs en förstärkt rättslig ram för förverkande, inbegripet särskilda fall där en fällande dom för ett visst brott inte är möjlig.

Dessutom bidrar förslaget till direktiv om återvinning och förverkande av tillgångar till ett effektivt genomförande av restriktiva åtgärder, eftersom det kräver att medlemsstaterna gör det möjligt att spåra och identifiera egendom som är kopplad till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder enligt definitionen i nationell lagstiftning. Dessutom innebär förslaget att de reviderade reglerna om återvinning och förverkande av tillgångar blir tillämpliga på brottet överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.

Efter antagandet av detta förslag till direktiv om tillnärmning av rekvisit och påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder kommer reglerna om spårande och identifiering, frysning, förvaltning och förverkande att bli tillämpliga på egendom med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. I slutändan skulle vinning av överträdelser av

²¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Strategi för EU:s säkerhetsunion, COM(2020)605 final, 24.7.2020.

²² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet, COM(2021)170 final, 14.7.2021.

unionens restriktiva åtgärder, till exempel i fall där enskilda personer och företag skulle ställa medel till förfogande för dem som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner (dvs. frysning av tillgångar), kunna bli föremål för förverkandeåtgärder. Samtidigt skulle även hjälpmedel som används för att begå överträdelse av restriktiva åtgärder kunna bli föremål för förverkande.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Rådets förordningar om unionens restriktiva åtgärder

Fastställandet av minimiregler för straffrättsliga rekvisit och påföljder för överträdelse av restriktiva åtgärder på grundval av artikel 83.1 i EUF-fördraget skulle stärka genomförandet av restriktiva åtgärder i medlemsstaterna och därigenom komplettera åtgärder som vidtas i enlighet med artikel 29 i EU-fördraget och artikel 215 i EUF-fördraget. Bestämmelsen om påföljder i förordningarna nr 833/2014 och nr 269/2014²³ har skärpts som en del av det sjätte paketet med restriktiva åtgärder som svar på Rysslands anfallskrig mot Ukraina. De ändrade bestämmelserna ålägger medlemsstaterna att fastställa regler om påföljder, inbegripet straffrättsliga påföljder, som är tillämpliga på överträdelse av dessa förordningar och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna måste även fastställa lämpliga åtgärder för att förverka intäkterna från sådana överträdelse.

Den 21 juli 2022 antog rådet rådets förordning (EU) 2022/1273²⁴, som ändrar artikel 8 och artikel 9 i rådets förordning (EU) nr 269/2014. För att säkerställa ett effektivt och enhetligt genomförande av förordningen, och med tanke på att systemen för kringgående av restriktiva åtgärder blir allt mer komplexa, till förfång för detta genomförande, åläggs angivna personer och enheter som har tillgångar inom en medlemsstats jurisdiktion att rapportera dessa tillgångar och att samarbeta med den behöriga myndigheten i kontrollen av denna rapport (artikel 9)²⁵. Åsidosättande av denna skyldighet kommer att betraktas som ett kringgående²⁶. Förordning 2022/1273 innebär också en skärpning av bestämmelserna om

²³ Rådets förordning (EU) nr 833/2014 av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina, EUT L 229, 31.7.2014, s. 1, konsoliderad text tillgänglig på: [EUR-Lex - 02014R0833-20220604 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eur-lex.do?uri=CELEX%3A02014R0833-20220604-SV); rådets förordning (EU) nr 269/2014 av den 17 mars 2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende, EUT L 78, 17.3.2014, s. 6, konsoliderad text tillgänglig på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20220604>.

²⁴ Rådets förordning (EU) 2022/1273 av den 21 juli 2022 om ändring av förordning (EU) nr 269/2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende, ST/11451/2022/INIT, EUT L 194, 21.7.2022, s. 1..

²⁵ Artikel 9.1 och 9.3 i förordning (EU) nr 269/2014 i dess ändrade lydelse. ”1. Det ska vara förbjudet att medvetet och avsiktligt delta i verksamhet vars syfte eller verkan är att kringgå åtgärderna i artikel 2. 2. Fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som förtecknas i bilaga I ska a) före den 1 september 2022 eller inom sex veckor från datumet för uppförandet på förteckningen i bilaga I, beroende på vilket som inträffar sist, inrapportera penningmedel eller ekonomiska resurser inom en medlemsstats jurisdiktion som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av dem till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där dessa penningmedel eller ekonomiska resurser finns, och b) samarbeta med de behöriga myndigheterna vid alla kontroller av sådana uppgifter. 3. Underlåtenhet att följa punkt 2 ska betraktas som deltagande, enligt vad som avses i punkt 1, i verksamhet vars syfte eller verkan är att kringgå åtgärderna i artikel 2.

²⁶ Ibid.

rapporteringskyldigheter för EU-aktörer för att förhindra överträdelser och kringgående med avseende på frysning av tillgångar (artikel 8)²⁷.

Artikel 29 i EU-fördraget och artikel 215 i EUF-fördraget är dock inte en lämplig rättslig grund för tillnärmning av straffrättsliga rekvisit och typer och nivåer av straffrättsliga påföljder.

2021 års meddelande Det europeiska ekonomiska och finansiella systemet

I sitt meddelande från 2021 – Det europeiska ekonomiska och finansiella systemet: främja öppenhet, styrka och motståndskraft²⁸ – noterar kommissionen att genomförandet av EU:s restriktiva åtgärder inte är så enhetligt i EU som det borde vara. Detta skapar snedvridningar på den inre marknaden, eftersom unionsföretag, inklusive EU-dotterbolag till utländska företag, kan hitta sätt att kringgå de restriktiva åtgärderna. Det skapar också osäkerhet bland aktörerna. Inkonsekvent tillämpning undergräver effektiviteten av unionens restriktiva åtgärder och EU:s förmåga att agera samstämmigt. Bland annat efterlyser strategin ytterligare samordning mellan kommissionen och medlemsstaterna för att säkerställa att de nationella påföljderna för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder är effektiva, proportionerliga och avskräckande.

Instrumentet för tekniskt stöd

Slutligen stöder kommissionen inom ramen för instrumentet för tekniskt stöd²⁹ medlemsstaterna att tillhandahålla kapacitetsuppbyggnad och teknisk rådgivning om genomförandet av restriktiva åtgärder.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget får Europaparlamentet och rådet genom direktiv i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet fastställa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom områden med särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag till följd av brottens karaktär eller effekter eller av ett särskilt behov av att bekämpa dem på gemensamma grunder.

Detta gäller följande områden av brottslighet: Terrorism. Människohandel och sexuellt utnyttjande av kvinnor och barn. Olaglig narkotikahandel. Olaglig handel med vapen.

²⁷ Artikel 8.1 i förordning (EU) nr 269/2014 i dess ändrade lydelse.: ”1. Trots gällande regler om rapportering, sekretess och tystnadsplikt ska fysiska och juridiska personer, enheter och organ omedelbart lämna alla uppgifter som underlättar efterlevnaden av denna förordning, såsom uppgifter om konton och belopp som frysts i enlighet med artikel 2 eller uppgifter om penningmedel och ekonomiska resurser inom unionens territorium som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som förtecknas i bilaga I och som inte har behandlats som frysta av de fysiska och juridiska personer, enheter och organ som är skyldiga att göra det, till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där de är bosatta eller etablerade samt vidarebefordra dessa uppgifter till kommissionen, direkt eller genom medlemsstaten, och b) samarbeta med behöriga myndigheter vid kontroller av dessa uppgifter.”

²⁸ COM(2021) 32 final, 19.1.2021.

²⁹ Kommissionens genomförandebeslut av den 9 mars 2022 finansiering av det tekniska stödinstrumentet och antagande av arbetsprogrammet för 2022, C (2022)1379 final, 9.3.2022.

Penningtvätt. Korruption. Förfalskning av betalningsmedel. It-brott. Organiserad brottslighet. Med hänsyn till brottslighetens utveckling får rådet anta ett beslut där andra områden av brottslighet anges som uppfyller de kriterier som avses i denna punkt. Det beslutar därvid med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Efter antagandet av rådets beslut 2022/2332³⁰ omfattar de brottsområden som förtecknas i artikel 83.1 i EUF-fördraget nu även överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Detta har gjort det möjligt för kommissionen att lägga fram det aktuella förslaget till direktiv.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Syftet med detta direktiv är att säkerställa gemensamma rekvisit för brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder och tillgång till effektiva, avskräckande och proportionella straffrättsliga påföljder för allvarliga brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Såsom diskuteras mer ingående i följande punkter kan dessa mål inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna. De kan i stället uppnås bättre på EU-nivå, på grund av omfattningen och effekterna av det aktuella beteendet, som är av inneboende gränsöverskridande karaktär och som potentiellt undergräver uppnåendet av EU:s mål att skydda internationell fred och säkerhet och upprätthålla EU:s gemensamma värden. EU kan därför vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5 i EU-fördraget.

Överträdelse av unionens restriktiva åtgärder är ett särskilt allvarligt område av brottslighet i och med att det kan skapa permanenta hot mot internationell fred och säkerhet, undergräva konsolidering av och stöd till demokrati, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna och leda till väsentlig ekonomisk, samhällelig och miljörelaterad skada. På grund av sådana överträdelser fortsätter personer och enheter vars tillgångar är frysta eller vars verksamhet är begränsad att få tillgång till sina tillgångar, vilket motverkar syftena med de restriktiva åtgärderna. På samma sätt kan pengar som genereras av utnyttjandet av varor och naturresurser som är föremål för handel i strid med unionens restriktiva åtgärder också göra det möjligt för regimer som omfattas av dessa restriktiva åtgärder att ha fortsatt tillgång till de resurser (dvs. köpa de vapen) de behöver för att upprätthålla repressiva metoder och fortsätta begå allvarliga brott. Överträdelser av unionens restriktiva åtgärder rörande handel skulle dessutom kunna bidra till olagligt utnyttjande av naturresurser i den jurisdiktion som omfattas av dessa restriktiva åtgärder.

Det faktum att medlemsstaterna enligt sin förvaltnings- och/eller straffrätt har mycket olika definitioner av och påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder är dessutom en indikation på att samma överträdelse kan bestraffas med olika påföljder och drabbas av olika verkställighetsnivåer. Dessa skillnader utgör ett hinder för en konsekvent tillämpning av unionens politik för restriktiva åtgärder. De kan till och med leda till forumshopping från gärningsmännens sida och i slutändan leda till strafffrihet för dem om de väljer att bedriva sin verksamhet i den eller de medlemsstater som föreskriver mindre stränga påföljder eller har rykte om sig att vara mindre strikta i sin lagföring av överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Detta undergräver de restriktiva åtgärdernas effektivitet och verkställandet av dem på unionsnivå. En sådan situation riskerar att omintetgöra EU:s mål att skydda internationell

³⁰ Rådets beslut (EU) 2022/2332 av den 28 november 2022 om att lägga överträdelse av unionens restriktiva åtgärder till de brottsområden som fastställs i artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, understryker vikten av att snabbt anta sekundärlagstiftning.

fred och säkerhet och upprätthålla EU:s gemensamma värden. Det finns därför ett särskilt behov av gemensamma åtgärder på EU-nivå, i form av straffrättslig reglering, för att hantera överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Vidare har överträdelser av unionens restriktiva åtgärder en tydlig och ibland till och med inneboende gränsöverskridande dimension. Inte bara begås de vanligen av fysiska och juridiska personer som är verksamma på global nivå, utan i vissa fall är det till och med så att unionens restriktiva åtgärder, såsom restriktioner för banktjänster, förbjuder gränsöverskridande transaktioner. Följaktligen utgör överträdelse av åtgärderna per definition ett gränsöverskridande beteende som kräver gemensamma gränsöverskridande insatser på EU-nivå.

Slutligen skulle en harmonisering också öka den avskräckande effekten av påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

- **Proportionalitetsprincipen**

I enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dess mål. Tillnärmningen av definitionerna av brott och typen av och nivån på straffrättsliga påföljder är begränsad till vad som är nödvändigt för att på ett effektivt sätt ta itu med överträdelser av unionens restriktiva åtgärder i medlemsstaterna. Åtgärder för användning av utredningsverktyg och informationsutbyte ingår endast i den utsträckning det är nödvändigt för att den föreslagna straffrättsliga ramen ska fungera effektivt.

- **Val av instrument**

Enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget får Europaparlamentet och rådet genom direktiv i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet fastställa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom områden med särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag till följd av brottens karaktär eller effekter eller av ett särskilt behov av att bekämpa dem på gemensamma grunder.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Riktade samråd genomfördes med medlemsstaterna i arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete (den 8 september 2022), Europol (den 5 september) och Eurojust (den 13 september). GD Rättsliga frågor anordnade också en ingående diskussion med medlemmarna i sin expertgrupp för EU:s straffrättsliga politik (16 september). Samråden baserades på ett särskilt frågeformulär från kommissionen som tog upp frågor om vilka brott, påföljder, behörighetsregler och bestämmelser om gränsöverskridande samarbete som ska omfattas av det kommande direktivet.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Efter Rysslands militära aggression mot Ukraina inrättade kommissionen arbetsgruppen "Freeze and Seize" i början av mars 2022. Dess syfte är att säkerställa samordning mellan medlemsstaterna vid genomförandet av unionens restriktiva åtgärder mot listade ryska och vitryska enskilda personer och företag, och att undersöka samspelet mellan unionens restriktiva åtgärder och straffrättsliga åtgärder. Dessa diskussioner omfattade möten med

nationella behöriga myndigheter för genomförande av restriktiva åtgärder, Europol, Eurojust och nätverket mot folkmord³¹, vars sekretariat Eurojust står som värd för.

En särskild undergrupp till arbetsgruppen ”Freeze and Seize” har till uppgift att stärka genomförandet av unionens restriktiva åtgärder. Den tar i synnerhet upp frågor från nationella myndigheter och undersöker möjliga sätt att aktivt identifiera tillgångar. Medlemsstaternas nationella behöriga myndigheter deltar i denna undergrupp. Under diskussionerna inom ramen för denna undergrupp hänvisades vid flera tillfällen till svårigheter att ställa enskilda och juridiska personer som är involverade i överträdelser av unionens restriktiva åtgärder till ansvar. Deltagarna i dessa diskussioner argumenterade också för en gemensam straffrättslig strategi mot överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.

En rapport som utarbetats av nätverket mot folkmord från december 2021 vittnar särskilt om behovet av en sådan gemensam strategi³². I rapporten betonas behovet av att kriminalisera överträdelser av unionens restriktiva åtgärder för att säkerställa att enskilda eller juridiska personer som är ansvariga för sådana överträdelser ställs till ansvar³³. Vidare dras slutsatsen att lagföring av brott mot sanktioner kan utgöra ett skyddsnät för att undvika straffrihet, särskilt i samband med centrala internationella brott³⁴.

Dessutom visade diskussionerna i arbetsgruppen ”Freeze and Seize” om utbyte av bästa praxis om såväl brottsutredningar som förverkande vikten av en aktiv strategi och samordning mellan de myndigheter som ansvarar för att genomföra unionens restriktiva åtgärder. Finansunderrättelseenheter, brottsbekämpande myndigheter och tullmyndigheter bör, tillsammans med internationella partner, det civila samhället och undersökande journalister, samarbeta och utbyta information för att få fram de ledtrådar som behövs för att brottsbekämpande myndigheter ska kunna inleda en utredning.

Kommissionen samrådde också med sin expertgrupp för EU:s straffrättsliga politik³⁵ den 13 maj och den 16 september 2022. Gruppen välkomnade generellt idén om att harmonisera definitioner och straffrättsliga påföljder på EU-nivå och bidrog med specifika synpunkter när det gäller brott, påföljder, behörighetsregler och gränsöverskridande samarbete.

• **Konsekvensbedömning**

Detta förslag till direktiv syftar till att tillnärma fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Det följer på antagandet av rådets beslut (EU) 2022/2332 om att lägga överträdelse av unionens restriktiva åtgärder till de brottsområden som fastställs i artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt³⁶.

³¹ Eurojust, Nätverket mot folkmord, se <https://www.eurojust.europa.eu/judicial-cooperation/practitioner-networks/genocide-network?msclkid=de6a1668cf6011eca5681e93e0033be2>.

³² Nätverket mot folkmord, *Expert Report on Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021..

³³ Ibid., s. 4.

³⁴ Ibid., s. 26.

³⁵ Europeiska kommissionen, expertgruppen för EU:s straffrättsliga politik, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?do=groupDetail.groupDetail&groupId=2760&msclkid=56005123cfaf11ec8de3edb643537b59>.

³⁶ Se fotnot 30.

Europeiska kommissionens förslag till rådets beslut, som lades fram den 25 maj³⁷, åtföljdes av meddelandet Mot ett direktiv om straffrättsliga påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder³⁸. På grund av det akuta behovet av att ställa enskilda och juridiska personer som är involverade i överträdelser av unionens restriktiva åtgärder till ansvar angavs redan i bilagan till detta meddelande de viktigaste delarna som skulle kunna ingå ett framtida direktiv om straffrättsliga påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Rådets beslut (EU) 2022 /2332 om att lägga överträdelse av unionens restriktiva åtgärder till de brottsområden som fastställs i artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, understryker vikten av att snabbt anta sekundärlagstiftning³⁹.

Med hänsyn till dessa omständigheter gjordes ingen konsekvensbedömning.

• **Grundläggande rättigheter**

Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som anges i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna⁴⁰. Direktivet säkerställer framför allt efterlevnad av följande bestämmelser i stadgan: Rätten till frihet och säkerhet (artikel 6). Rätten till skydd av personuppgifter (artikel 8). Näringsfrihet (artikel 16). Rätten till egendom (artikel 17). Rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47). Presumtionen för oskuld och rätten till försvar (artikel 48). Principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff (artikel 49). Rätten att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott (artikel 50).

Införlivandet av detta direktiv i nationell lagstiftning måste ske med respekt för de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaterna bör särskilt se till att utdömandet av straffrättsliga och administrativa påföljder är förenligt med principerna i stadgan, inbegripet rätten att inte vittna mot sig själv, rätten att tiga och förbudet mot att bli dömd eller straffad två gånger för samma brott. Medlemsstaterna bör också säkerställa respekt för misstänkta eller åtalade personers processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden. Skyldigheterna enligt detta direktiv påverkar i det avseendet inte medlemsstaternas skyldigheter enligt EU:s lagstiftning om processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden. Slutligen måste detta direktiv införlivas utan att det påverkar de tillämpliga bestämmelserna om rapportering, sekretess och tystnadsplikt.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Det aktuella förslaget har försumbara budgetkonsekvenser för medlemsstaterna och för kommissionen. Särskild information om de ekonomiska konsekvenserna för kommissionen finns i den finansieringsöversikt som åtföljer detta lagstiftningspaket.

³⁷ Europeiska kommissionen, Förslag till rådets beslut om att lägga överträdelse av unionens restriktiva åtgärder till de brottsområden som fastställs i artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, COM(2022) 247, 25.5.2022.

³⁸ Meddelande från Europeiska kommissionen till Europaparlamentet och rådet, Mot ett direktiv om straffrättsliga påföljder för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, COM(2022) 249, 25.5.2022.

³⁹ Se fotnot 30, skäl 24. ”Detta beslut bör av brådsnande skäl träda i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning för att göra det möjligt att snarast anta sekundärlagstiftning om minimiregler för rekvisit och påföljder för överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.”

⁴⁰ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, EUT C 326, 26.10.2012, s. 391.

I enlighet med artikel 19.1 och 19.4 i detta förslag måste kommissionen åta sig ett antal rapporteringsskyldigheter. Två år efter utgången av införlivandeperioden måste kommissionen utarbeta en rapport om hur medlemsstaterna har införlivat direktivet. Fem år efter utgången av införlivandeperioden måste kommissionen genomföra en studie om direktivets effektivitet för att utvärdera dess mervärde. Det senare kommer att ske först efter det att den nuvarande fleråriga budgetramen har löpt ut.

Den första rapporten handlar om medlemsstaternas införlivande av direktivet. Den andra rapport som kommissionen ska utarbeta är en studie som utvärderar direktivets effektivitet mot bakgrund av en rad specifika indikatorer.

I finansieringsöversikten för rättsakt anges dessutom kostnaderna för insamling och analys av statistik om de brott som avses i artiklarna 3, 4 och 5. Medlemsstaterna ska årligen lämna in denna statistik till kommissionen i enlighet med artikel 19.2 och 19.3 i detta förslag.

Förutom kostnaderna för kommissionen kommer förslaget också att få begränsade ekonomiska konsekvenser för medlemsstaterna. Dessa ekonomiska konsekvenser kan delas upp i tre delar.

- (1) I enlighet med artikel 15 i detta förslag måste medlemsstaterna se till att effektiva utredningsverktyg görs tillgängliga för utredning av brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.
- (2) I enlighet med artikel 13 i det här förslaget kommer medlemsstaterna att behöva säkerställa samordning och samarbete på strategisk och operativ nivå mellan alla sina behöriga myndigheter som arbetar med att förebygga, utreda och lagföra brott som rör överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.
- (3) Medlemsstaterna kommer att få vissa kostnader i samband med ovannämnda skyldighet att årligen lämna in statistik över de brott som avses i artiklarna 3, 4 och 5. Det finns dock inte tillräckligt med uppgifter för att möjliggöra en exakt kostnadsberäkning av de relaterade kostnaderna.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

När direktivet har trätt i kraft har medlemsstaterna sex månader på sig att införliva det i nationell lagstiftning. Två år efter utgången av införlivandeperioden måste kommissionen utarbeta en rapport om hur medlemsstaterna har införlivat direktivet. Fem år efter utgången av införlivandeperioden måste kommissionen genomföra en studie om direktivets effektivitet för att utvärdera dess mervärde.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Artikel 1: Innehåll

I denna bestämmelse anges syftet med direktivet, särskilt dess syfte att säkerställa en effektiv tillämpning av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 2: Tillämpningsområde och definitioner

I denna bestämmelse fastställs förordningens räckvidd. Det är tillämpligt på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder som antagits av EU på grundval av artikel 29 i EU-fördraget eller artikel 215 i EUF-fördraget. Sådana åtgärder inbegriper frysning av penningmedel och ekonomiska resurser, förbud mot att göra penningmedel och ekonomiska resurser tillgängliga

och förbud mot inresa till eller transitering genom en av Europeiska unionens medlemsstaters territorium samt sektoriella ekonomiska åtgärder och vapenembargon. I denna bestämmelse ges dessutom definitioner av termer som används i direktivet, bland annat av ”angivna personer, enheter eller organ”, ”penningmedel” och ”ekonomiska resurser”.

Artikel 3: Överträdelse av unionens restriktiva åtgärder

I denna bestämmelse beskrivs de straffbara gärningar som omfattas av detta direktiv. Brotten omfattar överträdelser av de förbud och restriktioner som ingår i unionens restriktiva åtgärder, handlande som syftar till att kringgå unionens restriktiva åtgärder⁴¹ och överträdelser av villkoren enligt tillstånd som beviljats av behöriga myndigheter att bedriva viss verksamhet som i övrigt är förbjuden enligt de restriktiva åtgärderna. Dessa brott ska inte förstås så att fysiska personer åläggs skyldigheter som strider mot rätten att inte vittna mot sig själv och att tåga i enlighet med stadgan och direktiv (EU) 2016/343⁴². Inte heller påverkas de tillämpliga reglerna om rapportering, konfidentialitet och tystnadsplikt.

Vidare undantas från kriminalisering verksamhet som rör tillhandahållande av varor och tjänster för dagligt bruk avsedda för personligt bruk av förtecknade fysiska personers eget bruk, såsom livsmedel och produkter och tjänster inom hälso- och sjukvård, eller av mindre kontantbelopp, om det tydligt är begränsat till att tillgodose de grundläggande mänskliga behoven för dessa personer och familjemedlemmar som är beroende av dem. Även underlåtenhet att rapportera sådan verksamhet undantas från kriminalisering. Dessutom undantas tillhandahållande av humanitärt bistånd till behövande från kriminalisering. Sådant humanitärt bistånd måste tillhandahållas i strikt överensstämmelse med internationell humanitär rätt och kan bland annat utgöras av livsmedel och näring, tak över huvudet, hälso- och sjukvård, vatten och sanitet. Vidare bör medlemsstaterna vid genomförandet av detta direktiv beakta att internationell humanitär rätt (reglerna för väpnade konflikter) kräver att restriktiva åtgärder inte hindrar tillhandahållande av humanitärt bistånd i linje med principerna om opartiskhet, humanitet, neutralitet och oberoende⁴³.

Vissa överträdelser av unionens restriktiva åtgärder utgör ett brott också när de begås av grov vårdslöshet. I synnerhet bör yrkesutövare inom exempelvis juridiska tjänster, finansiella tjänster och handelstjänster visa tillbörlig aktsamhet för att förhindra överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 4: Anstiftan, medhjälp och försök

Genom artikel 4 kriminaliserar kommissionen anstiftan och medhjälp till att begå sådana straffbara gärningar som avses i artikel 3. Även försök att begå straffbara gärningar som förtecknas i artikel 3 kriminaliseras.

⁴¹ Se artiklarna 8 och 9 i förordning (EU) nr 269/2014 i dess ändrade lydelse.

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden (EUT L 65, 11.3.2016, s. 1).

⁴³ Kommissionens tillkännagivande, Kommissionens vägledande not om tillhandahållande av humanitärt bistånd i överensstämmelse med EU:s restriktiva

åtgärder (sanktioner), C (2022) 4486, 30.6.2022.

Artikel 5: Påföljder för fysiska personer

I artikel 5 föreskrivs miniminormer för att säkerställa att de brott som avses i artiklarna 3 och 4 är belagda med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder. Enligt förslaget ska medlemsstaterna fastställa särskilda påföljdsnivåer och påföljdstyper för brott som rör överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Den föreslagna kategoriseringen återspeglar brottens svårhetsgrad. En beloppsgräns på 100 000 euro fastställs som ett sätt att särskilja allvarligare brott som bör vara belagda med ett maximistraff på minst 5 års fängelse. Som nämnts ovan är den längsta fängelsetiden mellan två och fem år i 14 medlemsstater. I åtta medlemsstater är maximistraff på mellan åtta och tolv år möjliga⁴⁴. Ytterligare påföljder eller åtgärder bör också finnas tillgängliga i straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer. De bör omfatta böter.

Artikel 6: Juridiska personers ansvar

Artikel 6 innehåller skyldigheter att säkerställa juridiska personers ansvar för de straffbara gärningar som avses i artiklarna 3 och 4, när gärningarna har begåtts för personernas vinning. I denna artikel föreskrivs också att medlemsstaterna bör se till att juridiska personer kan ställas till svars för bristande övervakning och kontroll som har gjort det möjligt att begå någon av de straffbara gärningar som avses i artikel 3 och 4 till den juridiska personens vinning. Dessutom bör den juridiska personens ansvar inte utesluta straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer.

Artikel 7: Påföljder för juridiska personer

I denna artikel anges påföljder för juridiska personer som är inblandade i de straffbara gärningar som omfattas av detta förslag. Medlemsstaterna ska särskilt vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en juridisk person som har fällts till ansvar i enlighet med artikel 6 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder eller åtgärder, inbegripet. bötesstraff eller andra böter, tillfällig uteslutning från tillgång till offentlig finansiering, inklusive anbudsförfaranden, bidrag och koncessioner, näringsförbud, återkallande av tillstånd att bedriva verksamhet som har lett till att brottet begåtts, rättslig övervakning, rättsligt beslut om upplösning av verksamheten, och stängning av inrättningar som har använts för att begå brottet.

Dessutom föreskrivs i denna artikel att medlemsstater bör vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer som drar fördel av att andra begår brott i strid med unionens restriktiva åtgärder kan bestraffas med böter. Maximigränsen bör inte understiga fem procent av den juridiska personens totala globala omsättning under det räkenskapsår som föregår beslutet om böter. Juridiska personers ansvar utesluter inte möjliga straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer som har begått sådana brott som anges i artiklarna 3 och 4.

Artikel 8: Försvårande omständigheter

I artikel 8 anges de försvårande omständigheter som ska beaktas när påföljder tillämpas på en sådan straffbar gärning som avses i artiklarna 3 och 4. Var och en av följande omständigheter bör betraktas som en försvårande omständighet: Brottet begicks inom ramen för en kriminell organisation i den mening som avses i rådets rambeslut 2008/841/RIF⁴⁵. Brottet begicks av en professionell tjänsteleverantör i strid med deras yrkesmässiga skyldigheter. Brottet begicks av

⁴⁴ Nätverket mot folkmord, avsnitt 5.2., s.22.

⁴⁵ Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet, EUT L 300, 11.11.2008, s. 42.

en offentlig tjänsteman i samband med dennes tjänsteutövning. Brottet begicks av en annan person vid utövandet av en offentlig tjänst.

Artikel 9: Förmildrande omständigheter

I artikel 9 anges de förmildrande omständigheter som ska beaktas när påföljder tillämpas på en sådan straffbar gärning som avses i artiklarna 3 och 4. Detta skulle vara fallet när gärningsmannen förser de administrativa eller rättsliga myndigheterna med information som de annars inte skulle ha kunnat få, och därigenom hjälper dem att i) identifiera eller väcka åtal mot de övriga gärningsmännen, och/eller ii) att få fram bevis.

Artikel 10: Frysning eller förverkande

I artikel 10 klargörs begreppet vinning⁴⁶ särskilt i situationer där angivna personer, enheter eller organ begår eller medverkar till de specifika kringgåendebrott som avses i artikel 3.2 h i och ii. I varje enskilt fall måste hänsyn tas till att förverkandet är proportionerligt..

Artikel 11: Regler om behörighet

I artikel 11 finns bestämmelser om behörighet för att säkerställa att medlemsstaterna fastställer sin behörighet för de brott som omfattas av förslaget. Medlemsstaterna bör utöva behörighet med avseende på brott som begås av juridiska personer som är etablerade på deras territorium och när brotten begås till förmån för en juridisk person med avseende på all affärsverksamhet som helt eller delvis bedrivs inom EU. I 2021 års rapport från nätverket mot folkmord nämns flera relevanta fall⁴⁷ där företag som är etablerade i en medlemsstat överträtt restriktiva åtgärder i länder utanför EU. Dessutom är fastställandet av behörighet över juridiska personer med avseende på all verksamhet som helt eller delvis bedrivs inom EU av särskild vikt för att ta itu med överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Detta kommer att göra det möjligt för medlemsstaterna att lagföra överträdelser med EU-anknytning som begås via länder utanför EU och/eller personer utanför EU, t.ex. export från EU till en viss destination eller slutanvändare, eller överföring av tillgångar från EU till en listad person.

Artikel 12: Preskriptionstider

I artikel 12 fastställs bestämmelser om preskriptionstider för att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att utreda, lagföra och pröva de straffbara gärningar som omfattas av detta förslag under en viss tidsperiod.

Artikel 13: Samordning och samarbete mellan behöriga myndigheter i en medlemsstat

Enligt denna bestämmelse krävs att medlemsstaterna säkerställer samordning och samarbete på strategisk och operativ nivå mellan alla sina behöriga myndigheter som arbetar med att förebygga, utreda och lagföra brott som rör överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

⁴⁶ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om återvinning och förverkande av tillgångar, COM (2022) 245, 25.5.2022, artikel 3.1. ”*vinning*: varje ekonomisk fördel som direkt eller indirekt härrör från ett brott, bestående av alla former av egendom och innefattande all efterföljande återinvestering eller omvandling av direkt vinning och eventuella värdefulla fördelar.”

⁴⁷ Nätverket mot folkmord, *Expert Report on Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis*, 2021, s. 14.

Artikel 14: Rapportering av brott och skydd för personer som rapporterar brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder eller som bistår vid utredningen

Denna bestämmelse rör skyddet för visselblåsare som lämnar information eller lägger fram bevis i samband med en brottsutredning avseende överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 15: Utredningsverktyg

I denna bestämmelse fastställs att effektiva utredningsverktyg, såsom de som används när det gäller organiserad brottslighet eller andra grova brott, också ska finnas tillgängliga för utredning eller lagföring av brott som avses i artiklarna 3 och 4.

Artikel 16: Samarbete mellan medlemsstaterna, kommissionen, Europol, Eurojust och Europeiska åklagarmyndigheten

Enligt denna bestämmelse ska medlemsstaternas myndigheter, Europol, Eurojust, Europeiska åklagarmyndigheten och kommissionen inom ramen för sin respektive behörighet samarbeta med varandra i kampen mot brott som avses i artiklarna 3 och 4. Medlemsstaternas behöriga myndigheter bör också utbyta information om praktiska frågor.

Artikel 17: Ändringar av direktiv (EU) 2018/1673

Genom bestämmelsen ändras artikel 2 i direktiv (EU) 2018/1673 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser⁴⁸ genom att överträdelser av unionens restriktiva åtgärder definieras som ”brottslig verksamhet”. Som en följd av detta utgör penningtvätt enligt artikel 3 i direktiv (EU) 2018/1673, som rör egendom som härrör från ett brott som omfattas av detta direktiv, ett brott.

Artiklarna 18–21

Dessa artiklar innehåller ytterligare bestämmelser om medlemsstaternas införlivande, medlemsstaternas rapportering, kommissionens utvärdering och rapportering, ikraftträdande av och adressater för detta direktiv. Med tanke på det behovet behovet av att ställa enskilda och juridiska personer som är inblandade i överträdelser av unionens restriktiva åtgärder till svars bör medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv inom 6 månader efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

⁴⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 av den 23 oktober 2018 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser, PE/30/2018/REV/1, OJ, EUT L 284, 12.11.2018, s. 22.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 83.1,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) För att säkerställa en effektiv tillämpning av unionens restriktiva åtgärder och den inre marknadens integritet inom unionen, och för att uppnå en hög säkerhetsnivå inom området med frihet, säkerhet och rättvisa, är det nödvändigt att fastställa minimiregler för fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av dessa restriktiva åtgärder.
- (2) Unionens restriktiva åtgärder, såsom åtgärder avseende frysning av penningmedel och ekonomiska resurser, förbud mot att göra penningmedel och ekonomiska resurser tillgängliga och förbud mot inresa till eller transitering genom en medlemsstats territorium, samt sektoriella ekonomiska åtgärder och vapenembargon, är ett viktigt verktyg för att främja målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*). Målen innebär att skydda unionens värden, säkerhet, oberoende och integritet, att befästa och stödja demokratin, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och folkrättens principer samt att upprätthålla internationell fred, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i linje med målen och principerna i Förenta nationernas stadga.
- (3) För att säkerställa en effektiv tillämpning av unionens restriktiva åtgärder måste medlemsstaterna ha effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för överträdelser av dessa åtgärder, inbegripet skyldigheter, såsom rapportering, som fastställs i dessa. Det är också nödvändigt att påföljderna ger förutsättningar att hantera kringgående av unionens restriktiva åtgärder.
- (4) En effektiv tillämpning av unionens restriktiva åtgärder kräver gemensamma straffrättsliga definitioner av beteenden som innebär en överträdelse av unionens restriktiva åtgärder. Medlemsstaterna bör säkerställa att sådana beteenden utgör ett brott om de begås uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, om den berörda fysiska eller juridiska personen visste eller borde ha känt till att deras beteende skulle utgöra en överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.

- (5) En effektiv tillämpning av unionens restriktiva åtgärder kräver också gemensamma straffrättsliga definitioner av beteenden som syftar till att kringgå en restriktiv åtgärd från unionens sida.
- (6) Personer, enheter och organ som anges individuellt i unionens restriktiva åtgärder, och som är föremål för dessa restriktiva åtgärder, kan ofta vara involverade som anstiftare och medhjälpare. Det blir till exempel allt vanligare att angivna personer och enheter överför tillgångar, egendom eller ekonomiska resurser till en tredje part i syfte att kringgå åtgärderna. Detta beteende omfattas därför av den form av överträdelse genom kringgående som är föremål för tillnärmning genom detta direktiv.
- (7) Juridiska yrkesutövare, såsom dessa definieras av medlemsstaterna, bör omfattas av detta direktiv, inbegripet av skyldigheten att rapportera överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, när de tillhandahåller tjänster inom ramen för sin yrkesverksamhet, såsom juridiska tjänster, finansiella tjänster och handelstjänster. Erfarenheten visar att det finns en klar risk för att dessa juridiska yrkesutövarers tjänster missbrukas i syfte att bryta mot unionens restriktiva åtgärder. Undantag från rapporteringsskyldigheten bör dock göras för information som erhållits i nära samband med rättsliga eller administrativa förfaranden eller skiljeförfaranden, oavsett om det skett före, under eller efter dessa rättsliga förfaranden eller i samband med bedömningen av en klients rättsliga ställning. Därför bör juridisk rådgivning under dessa omständigheter även i fortsättningen omfattas av tystnadsplikt, med undantag för om den juridiska yrkesutövaren deltar i överträdelsen av unionens restriktiva åtgärder, den juridiska rådgivningen tillhandahålls i syfte att bryta mot unionens restriktiva åtgärder eller den juridiska yrkesutövaren är medveten om att klienten söker juridisk rådgivning i syfte att bryta mot unionens restriktiva åtgärder. Vetskap kan härledas från objektiva, faktiska omständigheter.
- (8) En effektiv tillämpning av unionens restriktiva åtgärder kräver dessutom en gemensam straffrättslig definition av beteende som strider mot villkoren enligt tillstånd som beviljats av behöriga myndigheter att bedriva viss verksamhet som i avsaknad av ett sådant tillstånd är förbjuden eller begränsad enligt en restriktiv unionsåtgärd.
- (9) Det är lämpligt att från kriminalisering undanta verksamhet som rör tillhandahållande av varor och tjänster för dagligt bruk avsedda att täcka förtecknade fysiska personers egna behov, såsom livsmedel och hälso- och produkter och tjänster inom hälso- och sjukvård, eller av mindre kontantbelopp, om det tydligt är begränsat till att tillgodose de grundläggande mänskliga behoven för dessa personer och familjemedlemmar som är beroende av dem. Underlåtenhet att rapportera sådan verksamhet bör också undantas från kriminalisering. Dessutom är det lämpligt att från kriminalisering undanta tillhandahållande av humanitärt bistånd till behövande personer. Sådant humanitärt bistånd måste tillhandahållas i strikt överensstämmelse med internationell humanitär rätt och kan bland annat utgöras av livsmedel och näring, tak över huvudet, hälso- och sjukvård, vatten och sanitet. Vidare bör medlemsstaterna vid genomförandet av detta direktiv beakta att internationell humanitär rätt (reglerna för väpnade konflikter) kräver att restriktiva åtgärder inte hindrar tillhandahållande av humanitärt bistånd i linje med principerna om opartiskhet, humanitet, neutralitet och oberoende.
- (10) Påföljderna för brotten bör vara effektiva, avskräckande och proportionella. I detta syfte bör miniminivåer för maximistraff fastställas för fysiska personer. Ytterligare påföljder eller åtgärder bör också finnas tillgängliga inom ramen för straffrättsliga

förfaranden. De bör inbegripa böter, med beaktande av att överträdelser av unionens restriktiva åtgärder främst motiveras av ekonomiska överväganden.

- (11) Eftersom även juridiska personer omfattas av unionens restriktiva åtgärder bör juridiska personer också hållas straffrättsligt ansvariga för brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder i enlighet med detta direktiv. Medlemsstater vars nationella lagstiftning inte omfattar bestämmelser om straffrättsligt ansvar för juridiska personer bör säkerställa att deras administrativa sanktionssystem föreskriver effektiva, avskräckande och proportionella typer och nivåer av påföljder.
- (12) En ytterligare tillnärmning av och ökad effektivitet hos de påföljder som utdöms i praktiken bör främjas genom införande av gemensamma försvårande omständigheter som återspeglar hur allvarligt det begångna brottet är. Begreppet försvårande omständigheter bör förstås antingen som fakta som gör det möjligt för den nationella domaren eller domstolen att utdöma ett högre straff för samma brott än som skulle utdömts utan dessa omständigheter, eller som en möjlighet att behandla flera brott kumulativt för att höja påföljdsnivån. Medlemsstaterna bör ge utrymme för åtminstone en av dessa försvårande omständigheter i enlighet med gällande regler om försvårande omständigheter i deras rättssystem. Under alla omständigheter bör det vara domaren eller domstolen som avgör om påföljden ska skärpas, med beaktande av alla omständigheter i det enskilda fallet.
- (13) Medlemsstaterna bör också säkerställa att i situationer där gärningsmannen förser de behöriga myndigheterna med information som de annars inte skulle ha kunnat få tillgång till eller hjälper dem att identifiera eller lagföra andra gärningsmän eller att få fram bevis, ska detta handlande kunna betraktas som en förmildrande omständighet.
- (14) Sådan frysning av penningmedel och ekonomiska resurser som kommer i fråga genom unionens restriktiva åtgärder är av administrativ karaktär. Den bör därför skiljas från sådana frysningståtgärder av straffrättslig karaktär som avses i direktiv (EU) [.../...] [direktivet om återvinning och förverkande av tillgångar].
- (15) Det finns ett behov av att klargöra begreppet vinning särskilt i situationer där angivna personer, enheter eller organ åtar sig eller medverkar till i) att undanhålla tillgångar eller ekonomiska resurser som ägs, innehås eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller organ och som bör frysas i enlighet med en restriktiv unionsåtgärd genom överföring av dessa penningmedel eller ekonomiska resurser till en tredje part, eller ii) att undanhålla att en person, en enhet eller ett organ som är föremål för restriktiva åtgärder är den slutliga ägaren eller mottagaren av penningmedel eller ekonomiska resurser, genom att lämna falska eller ofullständiga uppgifter. Under dessa omständigheter kan angivna personer, enheter eller organ, till följd av undanhållandet, fortsatt ha tillgång till och till fullo utnyttja eller förfoga över de penningmedel eller ekonomiska resurser som är föremål för restriktiva unionsåtgärder, och som har undanhållits. Sådana penningmedel eller ekonomiska resurser bör därför betraktas som vinning av brott i den mening som avses i direktiv (EU) [.../...] [direktivet om återvinning och förverkande av tillgångar], med förbehåll för att proportionaliteten i förverkandet av sådan vinning måste iaktas i varje enskilt fall.
- (16) Särskilt med tanke på den globala naturen hos de verksamheter som bedrivs av personer som begår överträdelser enligt detta direktiv, i kombination med brottens gränsöverskridande karaktär och möjligheten till gränsöverskridande utredningar, bör medlemsstaterna fastställa behörighet i syfte att effektivt bekämpa sådan verksamhet.

- (17) Medlemsstaterna bör fastställa regler om de preskriptionstider som krävs för att de effektivt ska kunna bekämpa brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, utan att det påverkar nationella regler som inte fastställer preskriptionstider för utredning, lagföring och verkställighet.
- (18) För att säkerställa ett effektivt, integrerat och enhetligt tillsynssystem bör medlemsstaterna organisera internt samarbete och kommunikation mellan alla aktörer längs de administrativa och straffrättsliga kedjorna.
- (19) För att säkerställa en effektiv utredning och lagföring av överträdelser av unionens restriktiva åtgärder bör medlemsstaternas behöriga myndigheter samarbeta genom och med Europol, Eurojust och Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo). Dessa behöriga myndigheter bör också utbyta information med varandra och med kommissionen om praktiska frågor.
- (20) Visselblåsare kan lämna värdefull information till behöriga myndigheter om tidigare, pågående eller planerade överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, inbegripet försök att kringgå dem. Denna information kan till exempel avse fakta om överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, omständigheter kring dem samt upplysningar om berörda personer, företag och tredjeländer. Därför bör det säkerställas att det finns lämpliga arrangemang för att sådana visselblåsare ska kunna varna de behöriga myndigheterna och för att skydda dem mot repressalier. I detta syfte bör det föreskrivas att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937⁴⁹ är tillämpligt på rapportering av överträdelser av unionens restriktiva åtgärder och på skydd av personer som rapporterar sådana överträdelser.
- (21) För att säkerställa en effektiv utredning och lagföring av överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, bör de som har ansvaret för att utreda eller lagföra sådana brott ha möjlighet att dra nytta av sådana utredningsverktyg som används vid bekämpande av organiserad brottslighet eller andra allvarliga brott. Användningen av sådana verktyg, i enlighet med nationell rätt, bör vara riktad och ske med beaktande av proportionalitetsprincipen, arten av de brott som utreds och hur allvarliga dessa är, och ske med iakttagande av rätten till skydd av personuppgifter.
- (22) En ändring av direktiv (EU) 2018/1673 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser⁵⁰ bör säkerställa att överträdelser av unionens restriktiva åtgärder kommer att betraktas som förbrott till penningtvätt enligt det direktivet.
- (23) Målen för detta direktiv, nämligen att säkerställa gemensamma definitioner av brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder och tillgång till effektiva, avskräckande och proportionella straffrättsliga påföljder för allvarliga brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna utan kan snarare, på grund av detta direktivs omfattning och verkningar, uppnås bättre på unionsnivå, med beaktande av den inneboende gränsöverskridande karaktären hos överträdelser av unionens restriktiva åtgärder och deras potential att undergräva uppnåendet av unionens mål att skydda internationell fred och säkerhet samt upprätthålla unionens gemensamma värden. Unionen kan därför vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i

⁴⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, EUT L 305, 26.11.2019, s. 17.

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 av den 23 oktober 2018 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser, PE/30/2018/REV/1, EUT L 284, 12.11.2018, s. 22.

EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

- (24) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, inbegripet rätten till frihet och säkerhet, skyddet av personuppgifter, näringsfriheten, rätten till egendom, rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, oskuldspresumtionen och rätten till försvar, inklusive rätten att inte vittna mot sig själv och rätten att tåga, legalitetsprincipen, inbegripet principen om förbud mot retroaktiv tillämpning av straffrättsliga påföljder och proportionalitet i fråga om brott och påföljder, samt principen *ne bis in idem*. Detta direktiv syftar till att säkerställa att dessa rättigheter och principer iakttas fullt ut och bör genomföras i enlighet med detta.
- (25) Vid genomförandet av detta direktiv bör medlemsstaterna säkerställa att misstänkta eller åtalade personers processuella rättigheter vid straffrättsliga förfaranden respekteras. Skyldigheterna enligt detta direktiv påverkar i det avseendet inte medlemsstaternas skyldigheter enligt unionens lagstiftning om processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU⁵¹, 2012/13/EU⁵², 2013/48/EU⁵³, (EU) 2016/343⁵⁴, (EU) 2016/800⁵⁵ och (EU) 2016/1919⁵⁶.
- (26) Med hänsyn till det brådskande behovet av att ställa enskilda och juridiska personer, som är inblandade i överträdelser av unionens restriktiva åtgärder, till svars bör medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv inom sex månader efter det att detta direktiv har trätt i kraft.
- (27) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (28) [icke-deltagande:] I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.

ELLER [deltagande:] I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland [, genom en skrivelse av

⁵¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁵² Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁵³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden (EUT L 65, 11.3.2016, s. 1).

⁵⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden (EUT L 132, 21.5.2016, s. 1).

⁵⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (EUT L 297, 4.11.2016, s. 1).

den...,] meddelat att landet önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv..

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

I detta direktiv fastställs minimiregler för fastställandet av brottsrekvisit och påföljder med avseende på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 2

Tillämpningsområde och definitioner

- (1) Detta direktiv är tillämpligt på överträdelser av unionens restriktiva åtgärder. Unionens restriktiva åtgärder omfattar följande:
 - (a) Åtgärder som rör frysning av penningmedel och ekonomiska resurser.
 - (b) Förbud mot att göra penningmedel och ekonomiska resurser tillgängliga.
 - (c) Förbud mot inresa till eller transitering genom en medlemsstats territorium.
 - (d) Sektoriella ekonomiska och finansiella åtgärder.
 - (e) Vapenembargon
- (2) I detta direktiv avses med
 - (a) *restriktiva unionsåtgärder*: restriktiva åtgärder som antagits av unionen på grundval av artikel 29 i EU-fördraget eller artikel 215 i EUF-fördraget.
 - (b) *angivna personer, enheter eller organ*: de fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som omfattas av restriktiva unionsåtgärder i form av frysning av tillgångar och ekonomiska resurser och förbud mot att göra penningmedel och ekonomiska resurser tillgängliga.
 - (c) penningmedel:
 - i) kontanter, checkar, penningfordringar, växlar, postanvisningar och andra betalningsinstrument,
 - ii) inlåning hos finansinstitut eller andra enheter, kontotillgodohavanden, skuldebrev och skuldförbindelser,
 - iii) börsnoterade och onoterade värdepapper och skuldinstrument, inbegripet aktier och andelar, certifikat för värdepapper, obligationer, växlar, optioner, förlagsbevis och derivatkontrakt,
 - iv) räntor, utdelningar eller annan inkomst från, eller värde som härrör från eller skapas genom tillgångar,
 - v) krediter, kvittningsrätter, garantiförbindelser, fullgörandegarantier eller andra finansiella åtaganden,
 - vi) rembursor, fraktsedlar, pantförskrivningar,

- vii) dokument som utgör bevis på andelar i penningmedel eller finansiella resurser,
- viii) kryptotillgångar.
- (d) *ekonomiska resurser*: egendom av alla slag, materiell eller immateriell, lös eller fast, som inte utgör penningmedel, men som kan användas för att erhålla penningmedel, varor eller tjänster.
- (e) *frysning av penningmedel*: förhindrande av varje flyttning, överföring, förändring, användning, tillgång till eller hantering av penningmedel på ett sätt som skulle leda till en förändring av volym, belopp, belägenhet, ägandeförhållanden, innehav, art, bestämmelse eller varje annan förändring som skulle göra det möjligt att utnyttja penningmedlen, inbegripet portföljförvaltning.
- (f) *frysning av ekonomiska resurser*: förhindrande av att ekonomiska resurser på något sätt används för att erhålla tillgångar, varor eller tjänster, inbegripet men inte enbart genom försäljning, uthyrning eller inteckning.

Artikel 3

Överträdelse av unionens restriktiva åtgärder

- (1) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en överträdelse av en av unionens restriktiva åtgärder utgör ett brott om den begås uppsåtligt och under förutsättning att den faller inom någon av de kategorier som anges i punkt 2.
- (2) Vid tillämpningen av detta direktiv ska följande anses utgöra en överträdelse av en restriktiv unionsåtgärd
 - (a) Tillgängliggörande av penningmedel eller ekonomiska resurser för, eller till förmån för angivna personer, enheter eller organ i strid med ett förbud enligt en restriktiv unionsåtgärd.
 - (b) Underlåtenhet att utan onödigt dröjsmål frysa penningmedel eller ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller ett organ, i strid med en skyldighet att göra detta enligt en restriktiv unionsåtgärd.
 - (c) Möjliggörande för angivna fysiska personer att resa in på en medlemsstats territorium eller transitera genom en medlemsstats territorium i strid med ett förbud enligt en restriktiv unionsåtgärd.
 - (d) Genomförande av transaktioner med en tredjestat, ett organ i en tredjestat, enheter och organ som ägs eller kontrolleras av en tredjestat eller av organ i en tredjestat, som har förbjudits eller begränsats enligt restriktiva unionsåtgärder.
 - (e) Handel med varor eller tjänster vars import, export, försäljning, inköp, överföring, transitering eller transport är förbjuden eller begränsad enligt restriktiva unionsåtgärder, samt tillhandahållande av förmedlingstjänster eller andra tjänster som rör dessa varor och tjänster.
 - (f) Tillhandahållande av finansiell verksamhet som är förbjuden eller begränsad enligt restriktiva unionsåtgärder, såsom finansiering och finansiellt stöd, tillhandahållande av investerings- och investeringstjänster, utfärdande av överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument, mottagande av

insättningar, tillhandahållande av specialiserade finansiella meddelandetjänster, handel med sedlar, tillhandahållande av kreditbetygstjänster, tillhandahållande av kryptotillgångar och kryptoplånböcker.

- (g) Tillhandahållande av andra tjänster som är förbjudna eller begränsade enligt restriktiva unionsåtgärder, såsom juridisk rådgivning, betrodda tjänster, PR-tjänster, redovisning, revision, bokföring och skatterådgivning, företags- och organisationskonsulttjänster, it-rådgivning, PR-tjänster, radio- och televisionstjänster, arkitekt- och ingenjörstjänster.
 - (h) Kringgående av unionens restriktiva åtgärder genom
 - i) undanhållande av tillgångar eller ekonomiska resurser som ägs, innehas eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller organ, och som bör frysas enligt en restriktiv unionsåtgärd, genom överföring av dessa penningmedel eller ekonomiska resurser till en tredje part,
 - ii) undanhållande av att en person, en enhet eller ett organ som är föremål för restriktiva unionsåtgärder är den slutliga ägaren eller mottagaren av penningmedel eller ekonomiska resurser, genom att lämna falska eller ofullständiga uppgifter,
 - iii) underlåtenhet av angivna personer, enheter eller organ att uppfylla en skyldighet enligt restriktiva unionsåtgärder att rapportera penningmedel eller ekonomiska resurser inom en medlemsstats jurisdiktion vilka tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av dem,
 - iv) underlåtenhet att fullgöra en skyldighet enligt restriktiva unionsåtgärder att utan onödigt dröjsmål förse de behöriga administrativa myndigheterna med information om penningmedel eller ekonomiska resurser som frysts eller med uppgifter om tillgångar och ekonomiska resurser inom medlemsstaternas territorium som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller organ och som inte har frysts,
 - v) underlåtenhet att på motiverad begäran av behöriga administrativa myndigheter samarbeta med dessa vid kontroll av information enligt leden iii och iv,
 - (i) brott mot eller underlåtenhet att uppfylla villkor enligt tillstånd som beviljats av behöriga myndigheter att bedriva verksamhet som i avsaknad av ett sådant tillstånd är förbjuden eller begränsad enligt en restriktiv unionsåtgärd.
- (3) De handlingar som avses i punkt 2 a–g ska utgöra ett brott även om de begås av grov vårdslöshet.
 - (4) Inget av vad som sägs i punkt 2 ska tolkas som att fysiska personer åläggs skyldigheter som strider mot rätten att inte vittna mot sig själv och att tåga i enlighet med vad som fastslås i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i direktiv (EU) 2016/343.
 - (5) Inget av vad som sägs i punkt 2 ska tolkas som att juridiska yrkesutövare åläggs en skyldighet att rapportera information som erhållits i strikt samband med rättsliga eller administrativa förfaranden eller skiljeförfaranden, antingen före, under eller efter rättsliga förfaranden eller i samband med fastställandet av en klients rättsliga ställning. Juridisk rådgivning under dessa omständigheter ska skyddas av

tystnadsplikt, med undantag för om den juridiska yrkesutövaren deltar i överträdelsen av unionens restriktiva åtgärder, den juridiska rådgivningen tillhandahålls i syfte att bryta mot unionens restriktiva åtgärder eller den juridiska yrkesutövaren är medveten om att klienten söker juridisk rådgivning i syfte att bryta mot unionens restriktiva åtgärder.

(6) Punkterna 1, 2 och 3 ska inte tillämpas på

- tillhandahållande av varor eller tjänster för dagligt bruk avsedda att täcka förtecknade fysiska personers egna behov, såsom livsmedel och produkter och tjänster inom hälso- och sjukvård, eller av mindre kontantbelopp, om det tydligt är begränsat till att tillgodose de grundläggande mänskliga behoven för dessa personer och familjemedlemmar som är beroende av dem.
- underlåtenhet att rapportera sådan verksamhet,
- humanitärt bistånd till behövande.

Artikel 4

Anstiftan, medhjälp och försök

- (1) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att anstiftan och medhjälp till sådana gärningar som avses i artikel 3 är straffbara.
- (2) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att försök att begå något av de brott som avses i artikel 3.2 a–g, 3.2 h i och ii samt 3.2 i är straffbart.

Artikel 5

Påföljder för fysiska personer

- (1) Medlemsstaterna ska säkerställa att de överträdelser som avses i artiklarna 3 och 4 är belagda med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder.
- (2) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de brott som avses i artikel 3 är belagda med ett maximistraff som innebär fängelse.
- (3) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de brott som avses i artikel 3.2 h iii, iv och v är belagda med ett maximistraff på minst ett års fängelse om de involverar penningmedel eller ekonomiska resurser till ett värde av minst 100 000 euro. Medlemsstaterna ska säkerställa att tröskelvärdet på 100 000 euro också kan uppnås genom kumulering av en grupp sammanhängande brott i enlighet med vad som avses i artikel 3.2 h iii, iv och v, när brotten har begåtts av samma gärningsman.
- (4) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de brott som avses i artikel 3.2 a–g, 3.2 h i och ii samt 3.2 i är belagda med ett maximistraff på minst fem års fängelse om de involverar penningmedel eller ekonomiska resurser till ett värde av minst 100 000 euro. Medlemsstaterna ska säkerställa att tröskelvärdet på 100 000 euro också kan uppnås genom en kumulering av grupp av sammanhängande brott som avses i artikel 3.2 a–g, 3.2 h i och ii samt 3.2 i, vilka har begåtts av samma gärningsman.

- (5) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att fysiska personer som begått de brott som avses i artiklarna 3 och 4 kan bli föremål för ytterligare påföljder. Dessa ytterligare påföljder ska omfatta böter.

Artikel 6

Juridiska personers ansvar

- (1) Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för något av de brott som avses i artiklarna 3 och 4, om brottet har begåtts till förmån för den juridiska personen av en person som agerat enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och som har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på
- (a) behörighet att företräda den juridiska personen,
 - (b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar,
 - (c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.
- (2) Medlemsstaterna ska även vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan hållas ansvariga när brister i den övervakning eller kontroll som ska utföras av en person som avses i punkt 1 i den här artikeln har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till dennas förmån begå något av de brott som avses i artikel 3 och 4.
- (3) Juridiska personers ansvar enligt punkterna 1 och 2 i denna artikel utesluter inte möjligheten att lagföra fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till några av de straffbara gärningar som avses i artiklarna 3 och 4.

Artikel 7

Påföljder för juridiska personer

- (1) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en juridisk person som hålls ansvarig i enlighet med artikel 7 blir föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, som ska omfatta bötesstraff eller administrativa avgifter, uteslutning från rätten till offentliga förmåner eller stöd, uteslutning från tillgång till offentlig finansiering, inbegripet anbudsförfaranden, bidrag och koncessioner, och får inbegripa andra påföljder, såsom
- (a) näringsförbud,
 - (b) återkallande av tillstånd att bedriva verksamhet som har lett till att brottet begåtts,
 - (c) rättslig övervakning,
 - (d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten,
 - (e) stängning av inrättningar som har använts för att begå brottet.
- (2) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att, med avseende på juridiska personer som hålls ansvariga enligt artikel 7, säkerställa att de brott som avses i artikel 3.2 h iii–v är belagda med böter, för vilka taket inte bör vara lägre än en procent av den juridiska personens totala globala omsättning under det räkenskapsår som föregick beslutet om böter.

- (3) Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att, med avseende på juridiska personer som hålls ansvariga enligt artikel 7, säkerställa att de brott som avses i artikel 3.2 a-f, 3.2 h i och ii samt 3.2 i, är belagda med böter, för vilka taket inte bör vara lägre än fem procent av den juridiska personens totala globala omsättning under det räkenskapsår som föregick beslutet om böter.

Artikel 8

Försvårande omständigheter

Om följande omständigheter inte redan utgör en del av brottsrekvisiten för de brott som avses i artiklarna 3 och 4 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en eller flera av följande omständigheter kan betraktas som försvårande omständigheter:

- (a) Brottet begicks inom ramen för en kriminell organisation i den mening som avses i rådets rambeslut 2008/841/RIF⁵⁷.
- (b) Brottet begicks av en professionell tjänsteleverantör i strid med dennas yrkesmässiga skyldigheter.
- (c) Brottet begicks av en offentlig tjänsteman i samband med tjänsteutövning.
- (d) Brottet begicks av en annan person i samband med utövandet av en offentlig tjänst.

Artikel 9

Förmildrande omständigheter

Förutsatt att detta inte redan är en skyldighet enligt restriktiva unionsåtgärder ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att följande kan betraktas som en förmildrande omständighet med avseende på de brott som avses i artiklarna 3 och 4:

- (a) Gärningsmannen förser de behöriga myndigheterna med information som de annars inte skulle ha kunnat få tillgång till, och hjälper dem därigenom att identifiera eller ställa övriga gärningsmän inför rätta.
- (b) Gärningsmannen förser de administrativa eller rättsliga myndigheterna med information som de annars inte skulle ha kunnat få tillgång till, och hjälper dem därigenom att få fram bevis.

Artikel 10

Frysning eller förverkande

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att penningmedel eller ekonomiska resurser som omfattas av unionens restriktiva åtgärder, i strid med vilka angivna personer, enheter eller organ begår eller medverkar till ett brott som avses i artikel 3.2 h i eller ii betraktas som vinning av brott i den mening som avses i direktiv (EU) [.../...] [direktivet om återvinning och förverkande av tillgångar].

⁵⁷ Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet, EUT L 300, 11.11.2008, s. 42.

Artikel 11

Regler om behörighet

- (1) Varje medlemsstat ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin behörighet avseende de brott som avses i artiklarna 3 och 4 om
 - (a) brottet begicks helt eller delvis inom dess territorium, inklusive dess luftrum,
 - (b) brottet begicks ombord på ett luftfartyg eller fartyg som omfattades av en medlemsstats behörighet,
 - (c) gärningsmannen är medborgare eller har hemvist i landet,
 - (d) gärningsmannen är en offentlig tjänsteman i medlemsstaten och agerar inom ramen för sin tjänsteutövning
 - (e) brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad inom medlemsstatens territorium,
 - (f) brottet har begåtts till förmån för en juridisk person i samband med verksamhet som helt eller delvis bedrivs på medlemsstatens territorium.
- (2) Om ett brott som avses i artiklarna 3 och 4 omfattas av mer än en medlemsstats behörighet, ska de berörda medlemsstaterna samarbeta för att fastställa vilken av dem som ska genomföra straffrättsliga förfaranden. Ärendet ska i lämpliga fall hänskjutas till Eurojust, i enlighet med artikel 12 i rådets rambeslut 2009/948/RIF⁵⁸.
- (3) I fall som avses i punkt 1 c ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att utövandet av deras behörighet inte är beroende av att ett åtal får väckas endast på grundval av en anmälan från offret på den plats där brottet begicks, eller en formell underrättelse från den stat där brottet begicks.

Artikel 12

Preskriptionstider

- (1) Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreskriva en preskriptionstid som möjliggör utredning, åtal, rättegång och dom i fråga om de brott som avses i artiklarna 3 och 4 under en tillräckligt lång tidsperiod efter det att brotten begåtts, så att dessa brott kan hanteras på ett effektivt sätt.
- (2) Medlemsstaterna ska i fråga om brott som avses i artiklarna 3 och 4, som är belagda med ett maximistraff på minst fem års fängelse, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra utredning, åtal, rättegång och dom under en tidsperiod på minst fem år räknat från den dag då brottet begicks.
- (3) Genom undantag från punkt 2 får medlemsstaterna fastställa en preskriptionstid som är kortare än fem år, men inte kortare än tre år, förutsatt att tidsperioden kan avbrytas eller suspenderas i händelse av vissa handlingar.
- (4) Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa verkställighet av

⁵⁸ Rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden, EUT L 328, 15.12.2009, s. 42.

- (a) fängelsestraff på mer än ett år, eller alternativt,
- (b) fängelsestraff för brott som är belagda med ett maximistraff på fängelse i minst fyra år,

som döms ut i en slutlig fällande dom för ett brott som avses i artiklarna 3 och 4 under minst fem år från den dag då domen vann laga kraft. Den perioden kan omfatta förlängningar av preskriptionstiden till följd av avbrott eller suspension.

Artikel 13

Samordning och samarbete mellan behöriga myndigheter i en medlemsstat

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att inrätta lämpliga mekanismer för samordning och samarbete på strategisk och operativ nivå mellan alla sina behöriga administrativa, brottsbekämpande och rättsliga myndigheter.

Sådana mekanismer ska åtminstone syfta till att

- (a) säkerställa gemensamma prioriteringar och förståelse av förhållandet mellan straffrättslig och administrativ verkställighet,
- (b) utbyte av information för strategiska och operativa ändamål,
- (c) samråd i enskilda utredningar,
- (d) utbyte av god praxis,
- (e) stöd till nätverk av rättstillämpare som arbetar med frågor som är relevanta för att utreda och lagföra brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.

Artikel 14

Rapportering av brott och skydd för personer som rapporterar brott med anknytning till överträdelser av unionens restriktiva åtgärder eller som bistår vid utredningen

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att det skydd som beviljas enligt direktiv (EU) 2019/1937⁵⁹ är tillämpligt på personer som rapporterar sådana brott som avses i artiklarna 3 och 4 i det här direktivet.

Artikel 15

Utredningsverktyg

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att effektiva utredningsverktyg, som de som används vid utredning av organiserad brottslighet eller andra grova brott, också är tillgängliga för utredning eller lagföring av brott som avses i artiklarna 3 och 4.

⁵⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

Artikel 16

Samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter, kommissionen, Europol, Eurojust och Europeiska åklagarmyndigheten

- (1) Utan att det påverkar reglerna för gränsöverskridande samarbete och ömsesidig rättslig hjälp i brottmål ska medlemsstaternas myndigheter, Europol, Eurojust, Europeiska åklagarmyndigheten och kommissionen inom ramen för sin respektive behörighet samarbeta med varandra i kampen mot de brott som avses i artiklarna 3 och 4. I detta syfte ska kommissionen, och när så är lämpligt Europol och Eurojust, tillhandahålla tekniskt och operativt stöd för att underlätta de behöriga myndigheternas samordning av utredningar och lagföring.
- (2) Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska också regelbundet utbyta information med kommissionen och andra behöriga myndigheter om praktiska frågor, i synnerhet mönster som kan iakttas när det gäller kringgående åtgärder, t.ex. strukturer för att dölja verkligt huvudmannaskap och kontroll av tillgångar.

Artikel 17

Ändringar av direktiv (EU) 2018/1673

I artikel 2.1 i direktiv (EU) 2018/1673 ska följande led läggas till:

”w) Överträdelse av unionens restriktiva åtgärder.”

Artikel 18

Införlivande

- (1) Senast den [Publikationsbyrå: för in datum – inom: sex månader efter ikraftträdandet av direktivet] ska medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av direktivet.
- (2) När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 19

Utvärdering och rapportering

- (1) Senast den [Publikationsbyrå: för in datum – två år efter utgången av införlivandeperioden] ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter den behöver för att utarbeta denna rapport.

- (2) Utan att det påverkar de rapporteringsskyldigheter som fastställs i andra unionsrättsakter ska medlemsstaterna årligen lämna in följande statistik om de brott som avses i artiklarna 3 och 4 till kommissionen:
- (a) Antalet straffrättsliga förfaranden som inletts, lagts ner, lett till frikännande eller fällande dom samt antalet pågående förfaranden.
 - (b) Typer av och nivåer på påföljder som utdömts för överträdelser av unionens restriktiva åtgärder.
- (3) Medlemsstaterna ska lämna in de statistiska uppgifter som avses i punkt 2 till kommissionen med hjälp av de särskilda rapporteringsverktyg som kommissionen har inrättat för rapportering om restriktiva åtgärder.
- (4) Senast den [Publikationsbyrå: för in datum – fem år efter det att införlivandeperioden har löpt ut] ska kommissionen göra en utvärdering av effekterna av detta direktiv och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta rapporten.

Artikel 20

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 21

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande